

Otázka: Metoda skupinové sociální práce

Předmět: Základy společenských věd

Přidal(a): Nikola Petráčková

Její smyslem je psychosociální působení na skupinu lidí s nějakým společným znakem a cílem, aby se členové stali celistvou osobností a mohli se celkově zdravě a společensky bezproblémově vyvíjet.

Využívá znalosti skupinového sociálního chování:

- vůdcovství, dělba funkcí, povaha a dosahování cílů
- koheze - faktor stabilizující (soudržnost, semknutost)
- tenze - faktor dynamizující (napětí)

Do skupinové sociální práce patří:

Svépomocné skupiny

Rekreační skupiny

Terapeutické skupiny

Úkolové skupiny

Účelové skupiny

Výcvikové skupiny

DEFINICE SOCIÁLNÍ SKUPINY

- Dvě a více osob, které jsou ve vzájemných vztazích.
- Výrazně stabilní sociální útvar a významný skladební prvek celé sociální struktury.
- Seskupení lidí spojených určitým cílem, společnou činností nebo zájmy, mezi členy vznikají relativně stálé vztahy, mají svoji kulturu, hodnoty, normy, symboly atd.

PRVKY SKUPINY

Interakce, struktura interpersonálních vztahů, struktura závislostí, komunikace, zakódováno je hlavně:

Schéma autorit (ředitel, matka)

Schéma podřazenosti (pracovní podřízení, mladí lidé)

Schéma intimních partnerů (kdo jím může být a kdo ne)

Schéma souřadných osob (sourozenci, kamarádi)

ZNAKY SKUPINY

Členové skupiny prožívají, že patří k sobě.

Definují se jako k sobě patřící.

Mají společný cíl, normy, hodnoty, ideály, zájmy.

Mezi sebou mají více interakcí než s někým, kdo je mimo skupinu.

Skupina je prostorově a časově ohraničená.

SKUPINOVÁ ATMOSFÉRA

Je velmi důležitá pro vývoj a činnost skupiny, ovlivňuje ji dynamika.

Značí dění ve skupině, interakci všech členů.

Koheze = faktor stabilizující, soudržnost, přátelství.

Tenze = faktor dynamizující, napětí, hybná síla skupiny.

V každé větší skupině je obecná tendence tvorby podskupin (kuřáci).

SKUPINOVÉ ROLE

Vytváří se po čase v každé sociální skupině.

Obsah skupinových rolí vyplývá z obecných potřeb fungování skupiny.

Každý člen ve skupině zastává několik rolí najednou.

Obecné členění rolí: vůdce, přitakávači, aspirant, přitakávači aspiranta, ambivalentní členové, outsider.

ŘÍZENÍ A VEDENÍ SKUPINY

1) AUTOKRATICKÉ – vůdce vnucuje ostatním svou pravdu, rozkazuje – je nejefektivnější, ale jen na krátkou dobu.

2) DEMOKRATICKÉ – diskuse o problému, kompromisy, smlouvy, hlasování. Přináší větší pocit uspokojení ve skupině, ale vyžaduje více času.

3) LIBERÁLNÍ STYL – skupina nemá parametry v řízení, nejsou rozděleny role, není vůdce, skupina má slabou výkonnost, proto se často rozpadá, objevuje se např. u zájmových skupin, kde o nic nejde.

SPECIFICKÉ FAKTORY SKUPINOVÉ SOCIÁLNÍ PRÁCE

Členství ve skupině = možnost emočního vyjádření, otevřenost, skupina = my všichni.

Pomáhá jiným, sdílí s nimi problémy.

Sebeexplorace (otvírání se sobě i druhým a zabývání se vlastním nitrem), sebeprojevení (jedinec se odhalí) = možnost sebepoznání i očima jiných.

Odreagování, abreakce, úlevy.

Náhled – klient si uvědomí dříve neuvědomované skutečnosti chování, souvislosti.

Získávání nových informací a sociálních dovedností.

DĚLENÍ SKUPIN

TERAPEUTICKÁ – celá škála skupin od patologických až po ty, které pomáhají v osobním růstu, zaměřují se na osobní pocity, vnitřní a vnější vztahy.

VÝCVIKOVÁ – týkají se citlivosti, reakcí na sociální problémy (výcvik sociálních dovedností).

REKREAČNÍ – členové získávají praktické zkušenosti a dovednosti pro praktický život a integraci, např. handicapovaní, neslyšící.

SVĚPOMOCNÁ = vyměňování si informací, zkušeností, není vůdce, lidé se vzájemně obohacují.

ÚKOLOVÁ – zakládá se za účelem zvládnutí určitého úkolu, pak se rozpadne.

SVĚPOMOCNÉ SKUPINY

Patří k nejrychleji rostoucím formám pomoci v současnosti.

Nemají vůdce, ani organizační strukturu.

První takovou skupinou byli Anonymní alkoholici (AA, 1935, USA)

Příčiny růstu svěpomocných skupin:

- roste počet neúplných rodin
- mění se životní hodnoty
- svěpomocné skupiny nahrazují někdejší tradiční komunitní uspořádání

Svépomoc odstraňuje nadřazenost, všichni jsou na jedné lodi, vzájemně si pomáhají, podporují se.

ČLENOVÉ SVÉPOMOCNÝCH SKUPIN

1. alkoholici, drogově závislí, hráči, bývalí vězňové, homosexuálové, nemocní rakovinou, AIDS. Jsou stigmatizováni – nálepkováni, protože jsou odlišní od normálních lidí.
2. lidé žijící právě ve stigmatizačních podmínkách (děti alkoholiků, rodiče mentálně retardovaných)
3. lidé v sociální izolaci – vdovy, osamělí rodiče...
4. skupiny lidí kolem náboženských, rasových svazků mající za cíl vzájemnou pomoc...
5. skupiny daňových poplatníků usilující o omezení daní

SVÉPOMOCNÁ HNUTÍ V ČR

Anonymní alkoholici, anonymní hráči

Česká Alzheimerovská společnost

Liga proti rakovině

Mamma help

Pražská organizace vozíčkářů

Společnost Parkinson